

Till dig som är lärare

Svarta kängor med gul söm är en bok som kan läsas med behållning av alla från ungefär 9 år och uppåt, och den fungerar utmärkt att använda i undervisningen i åk 3–5. Den kan med fördel användas som högläsningbok eller för högläsning i grupp.

När eleverna läser och diskuterar innehållet i boken tränar de på att tränga djupare in i en berättelse. Boken tar upp allmänmänskliga och elevnära ämnen som sviken vänskap, ensamhet, mobbning, olycklig kärlek och rädsla, men den handlar också om att våga visa mod och att växa som person. Dessa ämnen är förstås något som alla kan relatera till, oavsett om man är barn eller vuxen.

Nedan följer en kort resumé av vad boken handlar om, några ord om hur boken är uppbyggd och hur du kan introducera boken för dina elever samt några diskussionsfrågor till varje kapitel.

Kort om innehållet i boken

I boken *Svarta kängor med gul söm* möter vi Markus, en helt vanlig kille som bor tillsammans med sin mamma i ett pyttelitet radhus.

Markus har en bästis som heter Pernilla. De har känt varandra sedan de var små och de kan prata om allt. Varje dag går Markus och Pernilla tillsammans till skolan. Den senaste tiden har Pernilla dock börjat umgås en del med andra i klassen, vilket gör att Markus känner sig lite utanför.

I Markus klass finns det en kille som heter Jonte. Han är klassens ledare. Samtidigt fjäskar han för alla vuxna i skolan. Jonte gillar att säga taskiga saker till andra och ingen i klassen vågar göra något åt det.

Boken börjar med att Markus får syn på ett par svarta kängor med gul söm i ett skyltfönster till en skoaffär. Han övertalar sin mamma att få prova kängorna, och även om de är för lite för stora är de perfekta, tycker Markus. Men kängorna är väldigt dyra och mamma har inte råd att köpa dem åt Markus. Markus får helt enkelt vänta till sin födelsedag, säger mamma. Det är två långa månader till födelsedagen och Markus kan inte sluta tänka på kängorna.

Så kommer äntligen Markus födelsedag och de hett efterlängtade kängorna blir hans. Full av förväntan rusar han iväg för att möta Pernilla och visa henne sina coola skor. Men ingenting blir som Markus tänkt sig. Pernilla blir inte alls imponerad. Hon tycker att kängorna ser klumpiga ut, och när de kommer till skolan säger Jonte att Markus har rasistkängor på sig. Inget blir alltså som Markus tänkt sig.

Under veckorna som följer ställs Markus inför många svårigheter och utmaningar. Pernilla betar sig konstigt och verkar inte vilja vara vän med Markus längre, och Jonte fortsätter att säga taskiga saker om Markus kängor. De enda som verkar vara på Markus sida är den rödhåriga tjejen, Katja, som går i parallellklassen. Hon säger att Markus är duktig i fotboll. Och så finns Assi förstås. Den blyga killen som Markus sitter bredvid i klassrummet och som verkar tycka att Markus är helt okej, trots att han går runt i svarta kängor med gul söm ...

I slutet av boken har Markus lärt sig en hel del om sig själv. Framför allt har han lärt sig att ett par kängor inte definierar vem man är och vad man har för åsikter. Det är istället vad man tänker och hur man agerar mot andra i sin omgivning som verkligen visar vem man är.

Boken är skriven i jag-form, vilket leder till att man som läsare snabbt kommer Markus in på livet. Handlingen i boken är kronologisk. Det förekommer inga parallellhandlingar eller svåra ord i texten, vilket gör att boken är lätt att ta till sig, även för de elever som kanske kämpar med läsningen eller har ett annat modersmål än svenska.

Att arbeta med boken

På www.enbokforalla.se finns olika guider och handledningar som du gratis kan ladda ner och använda dig av vid planering och genomförande av läslektioner runt skönlitteratur. Dessa upplägg fungerar även utmärkt till den här boken. Förutom upplägget på webben kan du använda dig av nedanstående reflektionsfrågor som utgår specifikt från *Svarta kängor med gul söm*.

Reflektionsfrågor

Världens minsta familj

Varför skriver inte författaren ut Markus namn i första kapitlet, tror du?

Vad får du veta om Markus och hans familj?

Vad kan du gissa dig till om Markus och hans familj?

Vad skulle du vilja veta mer om Markus?

Boken är skriven i jag-form. Varför väljer författaren att skriva så, tror du?

Stålhätta knack-knack

Varför vill Markus så gärna ha kängorna, tror du?

Varför får han inte kängorna på direkten?

Hur är det att längta efter något som man verkligen vill ha?

Döda djur

Markus tänker att tid är något konstigt. Vad menar han med det och tycker du att det stämmer? Förklara!

Vad får du veta om Pernilla i kapitlet?

Vad får du veta om Jonte?

Varför är det viktigt för Markus att Pernilla ska gilla kängorna, tror du?

Jonte säger att ordet "bästis" är ett barnsligt ord. Håller du med? Varför? Varför inte?

Vad får du veta om rosa håret-tjejen i kapitlet?

Varför heter kapitlet "Döda djur", tror du?

Idag = födelsedag

Vad får du veta mer om Markus och Pernillas vänskap?

Vilken ställning tycker Markus att han har i klassen? Varför tycker han det?

Vad får du veta mer om Jonte i kapitlet?

Hur verkar Frida vara som person?

Varför ger mamma aldrig bort pengar till andra, tror du?

Tre paket (eller två och ett kuvert)

Varför blir Markus så besviken när han får syn på paketen på bordet?

Markus vill inte att mamma ska se hur besviken han blir. Varför?

Vad är det för speciellt med det sista paketet?

Hur verkar Markus mamma vara som person?

Avtryck

Vad är det som händer när Markus träffar Pernilla?

Varför säger Pernilla det hon säger om kängorna, tror du?

Markus tänker att det är roligare när andra också gillar det man gillar. Håller du med honom? Varför? Varför inte?

Varför öppnar Markus inte Pernillas present direkt när han får den?

Hur tror du att Pernilla känner sig när Markus inte öppnar presenten?

Vilket ögonblick/händelse tycker du är viktigast i det här kapitlet?

Tunga fötter

Vad får du veta om Assi i det här kapitlet?

Vem bestämmer hur ni sitter i ert klassrum? Är det bra eller dåligt? Förklara hur du tänker.

Varför kallar Jonte Markus kängor för rasse-kängor?

Varför går Jontes ord som en stöt genom Markus kropp?

Varför säger inte Markus emot Jonte?

Vilket ögonblick/händelse tycker du är viktigast i det här kapitlet?

En bra passning

Varför har inte Pernilla passat en plats åt Markus i matsalen, tror du?

Vad gör Markus på rasten?

Vad är det som gör att Markus plötsligt säga emot Jonte?

Varför ger sig Jonte på Markus hela tiden, tror du?

En present till (i jackan)

Hur betar sig Jonte mot Markus resten av dagen?

Varför känns det inte bra inuti Markus när han tänker på Pernilla?

Vad får Markus reda på när han ringer till Pernilla? Hur känner han sig när han får veta detta?

Vad får du veta om Maggan i kapitlet?

Varför är Markus mamma lite ledsen?

Kallt och ont i magen och i öronen

Varför har Markus ont i magen när han går till skolan?

Vilket ögonblick/händelse tycker du är viktigast i det här kapitlet?

Kort rast

Hur vet Markus att Assi inte tror att Markus är rasist?

Varför vill Markus prata med Pernilla på rasten, tror du?

Hur betar sig Pernilla mot Markus? Varför gör hon så, tror du?

Varför vågar Markus putta till Jonte på rasten?

Vilket ögonblick/händelse tycker du är viktigast i det här kapitlet?

Hem och ut, ut!

Markus har en tung klump i magen efter allt som hänt. Vad tror du att klumpen är för något?

Mamma är tyst under middagen. Vad beror det på?

Varför rusar Markus hemifrån och varför tar han inte på sig sina nya kängor?

Rosa håret-tjejen igen

På vilket sätt tröstar rosa håret-tjejen, Markus?

Håller du med om vad hon säger? Varför? Varför inte?

Motvind

Hur tycker du att Pernilla är som vän?

Hur känns det att bli sviken av sin bästa vän?

Hur känner man sig när man sviker någon?

Varför förklarar inte Markus för fröken vad som verkligen hände på rasten?

Skulle fröken kunna ha hanterat samtalet med Markus och Jonte på något annat sätt? Hur?

Bill & Bull

Vad skulle du vilja säga till Markus för att stötta honom?

Varför heter kapitlet "Bill & Bull"?

Vad får du veta om Jontes bror?

Hur kommer det sig att Markus vågar att hota Jonte?

Skulle Markus kunna ha hanterat Jonte på något annat sätt? Hur?

Det räcker med två

Vad får du veta mer om Markus mamma i kapitlet?

Kan du förstå varför hon gråter? Varför? Varför inte?

Varför funderar Markus på hur det är att vara ihop med någon?

Jontes storebrorsa

Vad är det Markus inte pratar om med sin mamma? Varför?

Hur har Markus det i skolan?

Vad har hänt med Jonte?

Varför tycker Markus att kängorna är märkliga?

På vilket sätt blir mötet med Jontes brorsa annorlunda mot vad Markus trott?

Läxor

Varför verkar Markus mamma vara gladare nu?

Markus frågar inte Pernilla om allt han undrar över. Varför?

Hur kommer det sig att Markus börjar fundera över Jontes blåtira?

Hur har Jonte fått sin blåtira, tror du?

Titanic

Varför heter kapitlet "Titanic", tror du?

Markus känner att han har börjat förändras. Håller du med honom?

Vilket ögonblick/händelse tycker du är viktigast i det här kapitlet?

En riktig sagofé

Assi blir trakasserad av Peter och hans gäng. Varför stoppar inte Markus dem?

Hur skulle du gjort om du hade varit Markus?

Är Markus feg? Förklara hur du tänker.

Varför heter kapitlet "En riktig sagofé", tror du?

Fler bra passningar

Varför frågar Katja Markus om han vill vara med och spela matchen, tror du?

Markus ångrar att han tackat ja. Varför gör han det?

Hur blir Markus bemött av de andra i laget?

Hur märks det att Katja gillar Markus?

Varför bubblar det i Markus mage efter matchen?

Jonte skiter på sig, hoppas vi

Markus och Assi börjar nog bli vänner. Hur märks det?

Vilket ögonblick/händelse tycker du är viktigast i det här kapitlet?

Avslutning

Hur har Markus utvecklats som person under berättelsen gång?

Hur tror du det kommer att gå för Markus och de andra när de är tillbaka i skolan igen efter jullovet?

Skulle det som händer i boken, kunna hända på riktigt? Förklara hur du tänker.

Finns det något du saknar i boken? Något du hade velat veta mer om?

